

Kriva.

Fr. Milčinski.

I.

prijazni vasi na Dolenjskem je živela vdova, Katra po imenu, Oblakova po pisanju. Bila je bolj nemirne krvi. Boljša leta je zapravila v tujini; šele ko se ji je pričelo življenje nagibati na drugo in slabšo plat, se je spomnila zopet ljube domovine in se vrnila v domačo vas, s sabo je pripeljala edinega svojega otroka, osemnajstletno Miciko.

Imela je brata Andreja, samskega čevljarja, ki si je bil pomalem pričevljaril bajto in kos zelnika poleg. Zdaj ga je trla naduha, krehal je po bajti in okoli nje in sosedje mu niso prikrivali, da tiči v slabi koži in bo kmalu po njem. Stregla mu je stara Jerečka, ki je gostovala v njegovi bajti v kamrici onkraj veže. Andrej je čislal dober prigrizek in dober požirek in bolj ko se je bližal koncu, rajši si ga je privoščal. Ker pa sam ni imel, ga je zalagala stara Jerečka iz svojih skromnih prihrankov. Zato ji je obljubljal bajto in zelnik po smrti.

To ni moglo biti vseč Andrejevi sestri Katri. Komaj se je vrnila in je spoznala, kam veje veter, se je z vso svojo neugnanostjo zavzela za svoje pravice, zakaj videlo se ji je nemogoče po božjih in človeških zakonih, da bi drug in tuj človek dedoval za bratom, ko mu živi rodna sestra. Šivali sta s hčerjo po hišah; če ni bilo šivanja, sta pomagali na polju — trda je, vsakomur biti pokoren. Računali sta, če bi imeli Andrejevo bajto, bi si vzeli še kaj malega sveta v zakup in lepo živeli po svoje, kakor bi hoteli.

Rada bi se bila prikupila bratu z darili, pa ji je sami hodila tesna; na to stran ni mogla tekmovali s staro Jerečko. Ali drugače ga ni izpustila iz klešč.

»Ne boš imel miru v grobu, če zavržeš lastno sestro in daš, da bajta pride na tuje. Spominjaj se rajnke matere, kaj bi rekli, če bi vedeli! Jerečka je samica in stara, jaz imam hčer; za Jerečko bodi moja skrb, da ne bo oškodovana!«

Ni odnehala in mu je nekega dne prignala v hišo tri može, da naredi testament in bodo za priče.

Andrej je sedel za pečjo in vzdihoval; bal se je krika in krega, želel si miru. Sestra je gostobesedno silila vanj, moške pa so mu prigovarjali: »Kar naredi, kakor pravi! Če je božja volja, še ozdraviš, potem tako ne obvelja testament in ostaneš sam gospodar.« Pa je pritrdjeval, kakor so ga izpraševali; moške so zapisali, da si postavlja sestro Katro za poglavitnega in edinega dediča, in Andrej se je podkrižal.

Zdaj ji je odleglo in tudi Andreju je v miru poteklo onih par tednov, kar mu je bilo še usojenih na tem svetu.

Komaj pa je zatisnil za večno oči in mu je zapel mrtvaški zvon, je Katra privihrala v bajto in nad Jerečko: »Kar koj se mi poberi in ne pozabi svojih cap, zdaj sem jaz tod gospodinja!«

Stara Jerečka se je prestrašila hrupnega obiska; zganila se je, odgovorila pa ni kaj. Baš se je mudil v bajti občinski tajnik, ki je bil hkratu mrliški ogleda. Potegnila je izpod postelje skrinjo, jo s tresočo roko odklenila, vzela iz nje v ruto omotane spise in jih dala tajniku: »Dajte, Vi pogledjte, ali so veljavna ta pisma!«

Tajnik je razmotal in razgrnil papirje, stopil je k oknu in bral, majal glavo in se čudil. Pokazalo se je, da je rajnki Andrej že med živimi in še pred testamentom izročil Jerečki bajto in svet in je bila Jerečka že prepisana v zemljiški knjigi. To sta bila z rajnkim skrivaj naredila, da ni nihče vedel v vasi

— rekla sta, da gresta k zdravniku, pa sta bila pri notarju.

Katra je divjala in preklinjala, stara Jerečka se je plašno umikala, sklepala roki in se križala, tajnik pa je zastonj svaril Katro, ki je vihtela pesti:

»Ni moja bajta, pa tudi tvoja ne bo — poka-dim ti jo, če me prav zaprejo!«

II.

Minulo je leto dni.

Andrej je pokojno počival pod zeleno rušo, življenje v vasi pa je hodilo naprej svojo vsakdanjo pot, nikdo ni pogrešal rajnika, malokateri se ga kdaj spomnil.

Le Katra ni mogla preboleti varanih upov. Kadar je srečala staro Jerečko, so ji zablistale oči, še ni mogla brzdati jezika in iz ust so se ji usipale zle besede. Vsa vas je vedela, Katra grozi Jerečki s požigom, in svetovali so Jerečki: »Pojdi, ovadi jo orožnikom!«

Pa Jerečka si ni upala. »Še bolj bi me sovražila. Menda vendar ne bo taka.«

Zvonilo je poldne. V veži, ki je hkratu služila za kuhinjo, je stala pred pečjo Jerečka in stresala krompir iz lonca v skledo.

Kar zunaj nekdo prečudno zarjuje. Skoz kožo in kost ji je šel krik, da so ji v kolenih klecnile noge. V durih se je prikazal sosed Sedej, imel je strahovito velike oči in je krilil z rokama: »Jerečka, beži, bajta gori!« in je spet izginil.

Ženici se je zasukalo v glavi, sama ni vedela, kdaj in kako je prišla ven in na klopico pod češpljo. Tam je sedela in strmela: stelnica tik bajte vsa en plamen! Ogenj se steza z dolgim, ozkim jezikom po slamnati strehi bajte — še bi ga človek lahko zadušil z mokro cunjo — pa je puhnilo, zaprasketale so iskre in iz slemena se je dvignil širok goreč steber, zavil v črn dim.

Jerečka je zaječala, zbegani pogled ji je ušel k sosеду. Sedej je čepel na strehi, jo pokrival z mokrimi vrečami, čofal po padajočih utrinkih. Rotija, njegova žena, je iz veže sukala skrinjo in kriče podila od sebe petletnega sinka Tončka, ki se ji je skrival v krilo.

Jerečka se je spomnila svojega blaga; zdaj šele je začutila in videla, da drži v naročji lonec in ga pritiska k sebi. Dvignila se je, da gre po skrinjo, šibile so se ji noge, tresle so se ji čeljusti, da so peli zobje. Hotela je čez prag, pa se je domislila, čemu vlači s sabo lonec, obrnila se je, da ga postavi na klop, pa se je sredi pota ustavila: Moja glava! Bajta mi gori, pa plešem z loncem v rokah...

Dela ga je na tla in vnovič hotela v vežo.

S hitrim korakom je bil za njo občinski tajnik in jo potegnil nazaj.

»Kam pa, Jerečka! Ali ne vidite, saj že strop gori, skoraj se podre!«

Kakor otrok je šla z njim; peljal jo je pod češpljo in jo posadil na klop.

Njeni bajti ni bilo pomoči.

Zgrinjali so se vaščani in pomagali bližnjim sosedom braniti strehe, nositi iz hiš, vlačiti iz hlevov živino. Po strani in mrmraje so gledali Katro, ki se je glasno nosila med njimi: »Bog jo je kaznoval. Prav ji je, polakomnila se je bajte, zdaj nima ne bajte, ne tega, kar je prinesla vanjo in bi bilo po pravici njeno!«

Tajnik jo je ostro pogledal.

»Katra, Vi ste zažgali!«

Zakrohotala se je: »S svojo roko ne, moja roka je čista. Ampak izprosila sem ogenj, sklicala sem ga z neba!«

Prišla sta na pogorišče orožnika. Tajnik je stopil k njima in so govorili med sabo. Tajnik je šel svojo pot, orožnika sta se počasi pomaknila do Katre.

»Ali ste Vi Katra Oblak?«

»Vsak dan!«

»Ljudje govore, da ste Vi zažgali.«

»Ljudje lažejo.«

»Mar tajite, da ste Jerečki grozili z zažigom?«

»Kaj bi tajila! Nič ne tajim. Grozila sem ji res in še to povem, da sem imela v mislih, da ji posvetim. Zdaj mi ni več treba, je že opravljeno.«

Vzela sta jo s sabo in gnala na sodišče.

III.

Oblakova Katra je sedela v preiskavi in čakala porotne sodbe.

Ni je kaj bolel zapor, večja ji je bila radost nad Jerečkino škodo, tako jo je vladal stari srd. »Teh par dni do porote že prestanem, ona stara lisica je pa le ob bajto, ki mi jo je prevzela z zvijačo.«

Da jo porotniki oprostite, o tem ni dvomila ne hipec. Kako bi drugače, ko ima priče, da je bila ves dopoldan v gozdu in nabirala drva, potem jih pa skladala doma in se ni ganila drugam, dokler niso ljudje zagnali, da gori.

Kaj ji mar, kdo je zažgal! Morebiti starka sama po nerodnosti, morebiti otroci, morebiti popotni človek ali berač. Ali pa se je samo vžgalo, sam Bog je poslal očitno kaznen. — Ta slednja misel ji je ugajala še najbolj.

Tako je prišel dan razprave in Katra Oblakova je stala pred poroto.

Tajila je zažig in se rotila, da je nedolžna. Svoje grožnje in naklepe — te je pač priznavala, še ponašala se je z njimi brez strahu in sramu. Ganilo je ni niti tarnanje stare Jerečke, ki je jokaje pričala, da ji je z bajto vred zgorela vsa obleka, vsa oprava, vsi revni prihranki — žulji njenih rok; na stara leta mora zdaj pobirati beraške stopinje.

»Sama si pripiši in svoji samogoltnosti!« je Katra siknila vanjo. »Bog je pravičen!«

Predsednik jo je ostro pokaral: »Ne imenujte vnamar božjega imena! Rajše skesano priznajte, česar ste obtoženi!«

Predrzo je odgovorila:

»Če bi, pa bi povedala. Taka sem, da bi. Še rada bi rekla, da sem — tako ji privoščim, Jerečki — toda lagala bi, če rečem, da sem zažgala.«

Predsednik ji je prekinil besedo in velel, naj sede. Nevoljno so se zganili možje na porotni klopi; še zagovornik, ki ji ga je dodalo sodišče, ji je vznevoljen zaklical: »Molčite!«

Priče so povedale, da se je obtoženka res ukvarjala dopoldne z drvi; vsak sleherni trenotek je seveda ni imela nobena pred očmi. Drugi so pričali o njenih grožnjah; eden jo je čul, ko se je hudovala na Jerečko in se bahala, da zna in bo naredila, da se kar samo vname; tajnik je povedal, kako jo je večkrat svaril, pa ni nehala groziti in je še rekla: »Kadar se bo pokadilo, ni treba drugega dolžiti, moje bo delo.«

Tako se je sukala razprava in končala. Konec koncev je bil ta, da so Katro Oblakovo spoznali krivo hudodelstva zažiga in jo obsodili za štiri leta v težko ječo, poostreno vsako leto na dan zažiga z zaprtjem v temnici ob kruhu in vodi.

Katra ni verjela, da je res, kar so ji čula ušesa. Njene plašne oči so iskale pomoči pri zagovorniku.

Ta je skomizgnil z ramami. »Lahko se pritožite, če se hočete, pa Vam ne bo kaj pomagalo. Vse je šlo po zakonih in po pravici.«

IV.

Hudi so bili dnevi, ki so se prepočasi vrstili Oblakovi Katri v tesnem zidovju kaznilnice.

Kazen je divjo žensko potrla. Bolj ko o tem, da bo nekoč umrla, je bila uverjena, da jo oprosté; pa so jo doletela štiri dolga leta težke ječe, in kar je bilo najhujše — po nedolžnem. Ni bila sicer mehkužna; postelja, ki jo je imela tod, hrana, ki so ji jo dajali, ni bila slabša, nego je bila vajena v prostosti. Ali da je v kazen prišla po krivici, v kazen in vsej vasi v zasmeh in posebno tisti Jerečki — to jo je grizlo. Prejokala je noč in dan in redov-

nice, ki so imele oskrbo v kaznilnici, in ravnatelj sam, vsi so rekli: »Tako še ni počela nobena; morebiti je ženska v resnici nedolžna.«

One dni jo je prišla obiskat hči. Jokali sta vkupe in se posvetovali; hči je pravila, da je poizvedela nove priče: dve, ki bosta potrdili, da je res bila mati ves tisti dopoldan pri drvih, Jerečkin sosed Sedej pa bo moral priseči, da je malo pred ognjem videl otročaje, kako so se igrali okoli Jerečkin stelnice. Še to je povedala, da tu pa tam ugibajo po vasi, kaj če ni vendarle zažgala deca.

Preudarjali sta: Pravica mora na dan, razsodba se mora ovreči, materi se mora vrniti prostost in čast. Gorje potem onim, ki so jo po krivem sumničili in na razpravi pokopavali, gorje Jerečki, ki je prvi in poglavitni vzrok krivici.

Vsak mesec enkrat je prihajal v kaznilnico državni pravdnik, da nadzoruje red in posluša prošnje in pritožbe. Ko je zopet prišel, se je oglasila Oblakova in peljali so jo predenj. Razburjena in z jokom mu je razkladala svojo nedolžnost, sklicevala se na nove priče in prosila pomoči.

Gospod jo je poslušal do konca in potem ukazal, da zapišejo njeno prošnjo; obljubil ji je, da bo sodišče nove priče zaslišalo, potem bo pač sklepal, ali se naj obnovi kazenska pravda ali ne.

Katri so se naselili v srcu novi upi. Vrnilo se ji je dolgo pogrešano spanje, in ko je v samotni celici predla in motala misli, ji je včasih smuknil še konec smehljaja prek bledih usten. Gledala se je v ljubi prostosti, doma pri hčeri, čistih rok, nedolžna, mučenica! Kaj poreko ljudje! Kaj jim reče ona! Zlasti onim, ki so ji delali krivico. Kovala in brusila je ostre besede, koprneča po zadoščenju, po osveti. Spomnila se je Jerečke in nagubalo se ji je čelo: V obraz ji pljune pred cerkvijo, vpričo vse fare; če jo za to zapro, naj jo — tisto kazen bo rada prestala!

Bilo je neko nedeljo. Po maši v kaznilniški kapeli je sestra redovnica mignila Katri in šli sta v ravnateljevo pisarno. Mar je že dospela odločitev, mar je že tukaj trenotek rešitve?

Katra je trepetala, čula je, kako ji bije srce; razburjena se je pozabila prikloniti, ko sta vstopili v sobo. Široko je upirala oči v ravnatelja, da mu z lica prebere novico, ki ji jo bo povedal. Pa mu je bil resen obraz, mrk pogled. Katro so izpreletele zle slutnje, globoko je zajela sapo.

In že je slišala, da je sodnija zavrгла njeno prošnjo za novo pravdo. Zakaj priče niso tega potrdile, kar je obetala v prošnji, in Jerečkin sosed Sedej ni maral ničesar vedeti o tem, da bi bili zažgali otroci; njegov petletni sin Tonček se je

sicer res sukal okoli Jerečkine stelnice, ali noter ni šel, kaj šele da bi zažgal, ko sploh ni imel vžigalic in jih ni mogel imeti, preskrbno jih pred njim skrivajo.

Tako je čital ravnatelj iz spisov, in ko je končal branje, je skomiznil z ramami in pogledal kaznjenko.

Katra je bila bleda, lica so ji trepetala, glas se ji je tresel: »Ne obstanem pri tem, pritožim se, priče lažejo.« Premagal jo je jok, sestra jo je odpeljala v celico.

Njeno pritožbo je višje sodišče odbilo.

Pisala ji je hči in ji naznanila še novih prič, ki bodo prisegle, da je Jerečkin sosed Sedej doma govoril drugače, nego na sodišču, in so ga slišale na svoja ušesa, ko je vtepal sinu Tončku, naj nikdar nikoder ne zine besedice o požaru.

Še enkrat je poizkusila Katra doseči novo razpravo, pa niti sama ni več pričakovala uspeha. Predlagane priče so sicer zaslišali, ali kar so pričale, je bilo prazno in brez pomena, da so zavrnil tudi novo prošnjo.

»Zame ni pravice ne na zemlji, ne pri Bogu,« je obupavala Katra in se je vdala.

V.

Vdala se je, ker ni mogla drugače, in v enakomernem kolobarju so ji tekli dnevi, tedni, meseci.

Poleti in jeseni ob dneh velikega dela so pošiljali pač oddelke kaznenk na bližnja polja in senožeti v dnino h kmetom; za to so dobivale pribojšek k hrani in nagrado v denarjih. Ves drugi čas in zlasti pozimi in pomladi so se pa ukvarjale doma v kaznilnici z ročnimi deli, vsaka po svojih zmožnostih, z vezenjem, pletenjem, šivanjem; tudi ob tem poslu so imele nekaj zaslužka. Ta zaslužek jim je bil v izpodbudo k večji pridnosti, hkratu naj bi jim služil v pomoč prve dni po prestani kazni.

Razen dni vkupnega dela pri kmetih je bila Katra vedno ločena od drugih in sama zase v samotni celici. Sama s seboj in s svojimi mislimi. Pogled v svet ji je bil zaprt, pa ga je obračala vase, v svoje srce in v srca najskrivnejše kote. Ni bilo žive duše, da bi ž njo govorila, pa je govorila sama s seboj in se ji je zdelo, da sta dve osebi, ki se pogovarjata: ena sedi globoko pod zakrižanim oknom in giblje suhe prste nad belim šivanjem, druga sloni v kotu pri vratih, trmasta, srd ji gleda iz oči.

Pa pravi prva: »Čemu si prišla sem? Mrzlo in mračno je v tem zidovju in zrak diši po plesnobi.«

Odvrne druga: »Mar sem hotela sama? Krivičniki so mi storili silo in me prignali semkaj.«

»Strašna je ta sužnost. Zakaj se je nisi bolj varovala?«

»Nedolžna sem!«

»Si. Toda če ne bi grozila, bi ne prišla v sum, bi te ne obsodili.«

»Ne znam biti hinavka. Kakor mi je bilo pri srcu, tako sem govorila.«

»Ali ti je pa bilo prav pri srcu? —«

Obmolknili sta in ona, ki je prej okorno gibala suhe prste nad belim šivanjem, je obrnila svoj pogled v srce, v srca najskrivnejše kote.

Drugo pot se jima je obema končal razgovor z jokom; ta se je jokala zaradi krivice, ki jo trpi, ona, da je drugemu kopala jamo, pa sama padla vanjo.

Dan na dan so se ponavljala ta razburljiva prerekanja in Katro so boleli ti boji; rada bi se bila pobotala z neugnano svojo družico, ali čutila je, najprej morata do konca dognati, katera ima prav, drugače je poravnava nemogoča.

Pa sta se zopet udarili.

»Hinavka, hinavka — kdo pravi, da bodi hinavka? Blagega bodi srca, pa bodo blage tudi besede, ki ti pridejo z jezika! Toda srce ti je kipelovo sovraštva in maščevalnosti —«

»Ne brez vzroka!«

»Vzrok brez temelja! Brat je bil svoj gospodar; — kaj si mu storila dobrega?«

In zgodilo se je, da sta se do grdega sprli in je ona pod oknom očitala tej: »Kar si iskala, si našla, nič drugega!« in so padale bunke po neumni glavi.

Tako je potekel čas, pretekla so tri leta, ura za uro, dan za dnem — tri dolga leta. Pobelila so Katri lasé, pogasila ji ogenj v očeh, ogenj v srcu. Kakor daleč in davno se ji je videlo vse, kar se je zgodilo!

Spominjala se je razprave in sodbe, priseganja, sodnikov, zagovornika in vse druge svečane navlake, ki se z njo šopiri posvetna pravica, in se je rahlo nasmehnila: Toliko priprav, toliko mož, toliko učenosti, pa so se vendar zmotili, ko so razsodili, da je ona zažgala bajto: ni je zažgala!

Vendar je gledala svojo kazen brez grenkosti. Iskala je in premišljala: Sodniki so se zmotili, njih sodba je krivična — je-li pa krivična tudi kazen? Pa so ji nešteti dolgi dnevi samotnih misli slednjič prinesli oni odgovor, ki se ji je ob njem pomirilo srce: Res, da nisem zažgala, res da mi ni grešila roka, ali grešilo mi je srce, ko je kuhalo tisti naklep in se veselilo požara, ki ga je zanetila tuja roka. In svoje kazni ni več imenovala sužnosti, imenovala jo je šolo.

Še je imela onih samotnih pomenkov, toda bili so brez srda in nestrpnosti in brez gorjupih očitkov. Pobogala se je bila z zvesto družico tihe celice in ni bilo mogoče drugače: pretesno sta bili navezani druga na drugo. In kadar sta se zdaj menili, menili sta se rajši o dneh, ki jima še pridejo, kakor o onih, ki so minuli. —

Katra je prejela pismo svoje hčere, ki še ni bila izgubila upanja in se je še trudila in stikala po novih dokazilih, da dožene materino nedolžnost.

Mati ji je lepo odpisala, naj pusti v miru te davne reči, zakaj vdala se je v višjo modrost in voljo. Rajši naj ji sporoči drugih novic iz domače vasi in zlasti tudi o stari Jerečki, ali še živi in kaj dela.

Kmalu je dospel odgovor in o Jerečki je stalo notri, da je bolna; župan jo je dal v občinsko ubožnico, beračica Mina ji streže, če baš ne hodi po svojih potih.

Tisti večer ni maral priti Katri spanec in ni maral. Do polnoči se je premetavala po svojem ležišču, vsenavzkriž so ji po glavi švigale misli in preudarki in ni jim mogla priti do konca. Opolnoči je vstala in neznana sila jo je gnala, da poklekne na kamenita tla. Tako je klečala do jutra, zadušeno ihtela in molila.

Zjutraj je prosila, da jo peljejo pred ravnatelja.

VI.

Kaj želi, jo je vprašal ravnatelj.

Prosila je, koliko že ima prihranjenega za služka.

Ravnatelj je pogledal v knjigo in povedal, da stoindvajset kron in nekoliko vinarjev.

Če bi smela dvigniti ta denar?

»Čemu?« je vprašal ravnatelj. »Ena polovica prihranka je sploh nedotakljiva, dokler ne poteče kazni. Iz druge polovice bi ji pač smel dovoliti, da si v zavodu kupuje priboljška k hrani.«

Odkimala je z glavo — ne gre ji za priboljšek. Ima staro prijateljico, je rekla, dolžna ji je, in ker je izvedela, da je bolna, bi ji rada vrnila nekaj dolga.

Ravnatelj jo je pogledal in ji pritrdil:

»Prav tako!«

Še tisto uro je poslala Katra Oblakova županu domače vasi šestdeset kron za pomoč stari Jerečki v bolezn.

Tako lahko se je zdaj čutila in prosto, ne omrežje na oknih, ne debelo zidovje je ni več motilo.

Misli so ji spremljale poslani denar. Računala je, kdaj pride stari Jerečki v roke, in se veselila veselja, ki ga bo imela reva — naj ji tako zaleže, kakor ji ga privošča!

Očitela si je le, zakaj se ni že prej zavedela svoje dolžnosti, in prestrašila se je, ko so jo peti dan nenadoma poklicali pred ravnatelja. — Ali se je kaj pripetilo? — Zbodlo jo je pri srcu. — Kaj, če je stara Jerečka medtem umrla in je denar prišel nazaj?

»Nič hudega, Oblakova!« ji je odzdravil ravnatelj. »Le sedite!«

Stola ji niso še nikdar dali, danes prvič. — Kaj neki to pomeni?

Pokorno je sedla. Prepadena je gledala v ravnatelja in ni mogla ločiti, ali je blage volje ali je strog, tako se mu je izpreminjalo lice.

»Od sodišča je nekaj prišlo za Vas,« je pričel ravnatelj in obračal čezinčez popisano polo. »Dolga historija! Zastran tistega — no, tistega zažiga, ki so spoznali, da ste ga Vi krivi. Glejte, slednjič je vendarle prišla resnica na dan in je zmagala pravica! Soseja Sedeja petletni sin Anton je bil znetil požar; igral se je z vžigalico, vžgal jo in jo vrغل v listje, potegnil je veter pa je zagorelo. Svojci so slutili njegovo krivdo, vedeli pa vendar niso, kajti fant se je bal in je tajil in bali so se tudi svojci, ki niso mogli želeti, da kaj prizna. Ugibanje je sčasom utihnilo, Tonček je že hodil v šolo, nikdo se ni več menil za oni požar in na veke bi bila resnica pokopana. Pa se je nenadoma fantič sam očitno izpovedal tega otroškega greha; zgodilo se je te dni, ko so pripravljali šolsko deco za prvo izpoved.«

Ravnatelj je vstal in nehote je vstala tudi Katra. S sklenjenima rokama je strmela in poslušala in ravnatelj je s povzdignjenim glasom nadaljeval:

»Vršile so se poizvedbe, sam državni pravdnik je predlagal in sodišče je spoznalo v imenu presvetlega vladarja, da ste Katra Oblakova prosti obtožbe zažiga. Prosti ste, nedolžni ste!«

Na steni za ravnateljem, med visokima oknom, je visela velika slika Dobrega pastirja. Pa se je zdelo Katri Oblakovi, kakor da ne govori ravnatelj, ampak da prihaja glas od slike: glej, Dobri pastir giblje svoji blaženi ustni, milo zro vanjo usmiljene njegove oči!

Pa je padla Katra Oblakova na kolena in polna zaupanja in hvaležnosti uprla vdani svoj pogled v Gospoda zemlje in nebes: »Kriva sem bila, kriva pred Teboj! Ti si me sodil in obsodil, Ti me po milosti oprostil, sveta je Tvoja pravica.«